

Doskonalenie zarządzania usługami publicznymi i rozwojem w jednostkach samorządu lokalnego

Projekt : doskonalenie zarządzania usługami publicznymi

i rozwojem w jednostkach samorządu lokalnego

Grupa Wymiany Doświadczeń (GWD) –

- efektywność energetyczna miast

Warsztaty nr 2

Słupsk 13-14 października 2011 r.

1. Miejsce spotkania:

- Urząd Miasta Słupska
- siedziba Spółki z o.o. „Wodociągi Słupsk”

2. Uczestnicy spotkania:

Przedstawiciele miast:

- Słupsk
- Poznań
- Ełk
- Częstochowa
- Murowana Goślina

Lista uczestników w załączeniu: Załącznik nr 1b

3. Cele spotkania:

- Identyfikacja problemów występujących w gminach w zakresie oświetlenia miejskiego
- Zapoznanie się z realizacją zadań w miastach uczestnikach projektu oraz ze stanem prawnym dot. oświetlenia miejskiego
- Próba określenia optymalnego modelu zarządzania oświetleniem miejskim i koniecznych zmian prawnych i organizacyjnych

4. Program warsztatów:

13 października 2011 roku (czwartek)

- 14.00 – 14.45 Obiad – Restauracja Anna de Croy ul. Dominikańska 5
- 15.00 – 15.45 Przywitanie uczestników przez gospodarzy miasta. Prezentacja miasta
- 15.45 – 16.15 Wprowadzenie do tematyki warsztatów. Informacja o sektorze efektywności energetycznej w badaniach Systemu Analiz Samorządowych ZMP – Zbigniew Michniowski i Małgorzata Ornoch- Tabędzka
- 16.15 – 17.45 Prawne i finansowe aspekty oświetlenia ulicznego i drogowego.
Zbigniew Szulc – Przewodniczący Samorządowej Grupy Ekspertów przy Parlamentarnym Zespole ds. Energetyki
- 17.45 – 18.00 Przerwa
- 18.00 – 19.00 Prezentacja przez przedstawicieli miast organizacyjnych i finansowych modeli zarządzania oświetleniem miejskim (proponowane przedstawienie w formie prezentacji slajdów), przedstawienie kosztów inwestycyjnych i eksploatacyjnych w ostatnich 3 latach
- 19.00 - 19.30 Dyskusja

14 października 2011 roku (piątek)

- 9.00 – 11.00 Zwiedzanie kompostowni przy oczyszczalni ścieków i Centrum Edukacji Ekologicznej
- 11.00 – 11:15 Przerwa na kawę
- 11:15 - 12.00 Podsumowanie dyskusji dot. oświetlenia miejskiego, sformułowanie wniosków i postulatów

12.00 - 13.30 Omówienie kwestionariuszy „Monitorowania jakości obsługi administracyjnej w obszarze efektywności energetycznej w r. 2010” (w załączeniu). Stanowiska miast dot. własnych zestawień.

Propozycje zdefiniowania wskaźników i możliwości ich porównywania.

Małgorzata Ornoch-Tabędzka – Koordynator GWD w ZMP

13:30 - 14:00 Podsumowanie warsztatów, określenie tematyki i miejsca następnego spotkania.

5. Realizacja programu seminarium:

Spotkanie rozpoczęło przywitaniem uczestników przez zastępcę prezydenta Słupska Pana Andrzeja Kaczmarczyka, informacjami na temat miasta połączone ze zwiedzaniem gmachu Urzędu Miejskiego i prezentacją historycznych dziejów miasta oraz objaśnieniami dot. gospodarczego i społecznego stanu miasta.

6. W następnej kolejności, przystępując do realizacji głównego tematu seminarium zaprezentowano „Wskaźniki sektora efektywności energetycznej dla roku 2009”, element SAS jako zestaw będący efektem poprzednich spotkań w ramach tematu efektywności energetycznej i prezentacji porównawczej na oficjalnych stronach ZMP. Znaczącym zestawieniem dla tematyki seminarium jest porównanie energochłonności oświetlenia publicznego, gdzie skrajne przypadki zebranych danych charakteryzują się ok. czterokrotną różnicą od ok. 300 kWh/punkt do blisko 1500. Znaczącym wskaźnikiem jest również zróżnicowana cena jednostkowa zł/ kWh od. Ok. 0,4 do ponad 0,7. Zał. Nr 2

W części drugiej zestawienia „Wskaźniki sektora efektywności energetycznej”, zaprezentowano okresowe (2006 – 2009 r.) roczne tendencje zmian najbardziej charakterystycznych wskaźników w porównaniu do trzech miast - Częstochowa, Ełk, Poznań. Przy zróżnicowanych często znacznie wskaźnikach w poszczególnych miastach, nie daje się na razie zauważyć generalnie tendencji korzystnych, prawdopodobnie ze względu na zbyt krótki okres monitorowania, czy brak odniesienia do czynników zewnętrznych, np. pogody.

Załącznik nr 3

Doskonalenie zarządzania usługami publicznymi i rozwojem w jednostkach samorządu lokalnego

6. Wprowadzeniem do zasadniczej części warsztatów była prezentacja eksperta Zbigniewa Szulca z, przewodniczącego grupy samorządowych ekspertów przy podkomisji energetycznej Sejmu RP. Załącznik nr 4.

Główne tezy wystąpienia:

1. Istnieją trzy obszary konfliktów samorządów z przedsiębiorstwami energetycznymi gestorami sieci i punktów oświetleniowych w gminach:
 - Zakup energii elektrycznej
 - Prowadzenie eksploatacji sieci oświetleniowej
 - Modernizowanie sieci
2. Gminy mogą ponosić koszty modernizacji sieci oświetleniowej, co jest ich żywotnym interesem, tylko w zakresie tej części sieci, której są właścicielem lub mają inny tytuł prawny niż własność jak np. dzierżawa lub użyczenie.
3. Wobec sytuacji, że gminy są właścicielem ok. 800 tys. opraw a przedsiębiorstwa energetyczne ok. 2400 tys., a gmina jest w takich przypadkach biernym płatnikiem, szacuje się, że straty gmin spowodowane monopolem energetyki sięgają 678 mln czyli ok. 283 zł/ rok za każdy punkt.

Uwaga:

Należy zaznaczyć, że skomplikowana sytuacja formalno-prawna nie pozwala na optymalną modernizację sieci oświetleniowych, co jest podstawą i istotą zwiększenia efektywności, a nie sama kwestia opłat za energię odebraną. Ten aspekt, kosztowy, choć niezwykle istotny, rozwiązywany jest przez niektóre gminy na drodze przetargów i organizacji grup zakupowych, nie ma bezpośredniego wpływu na efektywność energetyczną, przejawiającą się w konsekwencji ograniczeniem emisji CO₂.

7. W następnym punkcie programu gminy przedstawiły swoje modele organizacyjne i problemy związane z nadzorowaniem i zarządzaniem oświetleniem ulic i placów w granicach swych miast. Szczegółowe informacje zawarto w załącznikach: nr 5 – Częstochowa, nr 6 – Ełk, nr 7 – Poznań, nr 8 - Słupsk.

Murowana Goślina przystępuje dopiero do prac nad wypracowaniem modelu zarządzania i jedynie omówiła ogólnie sytuację w swej gminie.

W załączniku nr 9 przedstawiono zbiorcze porównanie systemów oświetlenia, które gminy w niektórych fragmentach winny uzupełnić przed opublikowaniem.

8. Wnioski z dyskusji nad modelami zarządzania:

1. Obecne zapisy w prawie energetycznym i ustawie o samorządzie terytorialnym nakładają na gminy obowiązki dotyczące oświetlenia dróg, ulic, placów i miejsc publicznych nie ułatwiają realizacji tego zadania a w niektórych przypadkach nakładając na gminy obowiązki nie związane z interesem gmin i narażające na koszty znacznie ograniczające gminne budżety.
2. Istotą zadań oświetlenia miejsc publicznych jest utrzymanie niezbędnego poziomu komfortu przy minimalizowaniu kosztów tego zadania, a więc wprowadzaniu np. efektywnych modeli zarządzania siecią oświetleniową z wykorzystaniem najnowszych technologii w stopniu wykazującym opłacalność modernizacji.
3. Struktura własności sieci i elementów infrastruktury oświetleniowej, gdzie ok. 1/4 stanowi własność przedsiębiorstw energetycznych, nie sprzyja działaniom proefektywnościowym gdyż dostawca energii będący z reguły właścicielem infrastruktury nie jest bezpośrednio zainteresowany ograniczeniem dostaw energii.
4. Należy dążyć do zmiany tej sytuacji poprzez:
 - procedurę „komunalizacji” sieci oświetleniowych lub punktów świetlnych opierając się o zasadę, że co jest „za licznikiem energii” należy do samorządu
 - wprowadzenie alternatywnie zasady, że samorząd płaci za poziom oświetlenia nie za dostawę energii (trudne ale technicznie możliwe)
 - wprowadzenie zasad współpracy samorządów z przedsiębiorstwami energetycznymi poprzez tworzenie „grup zakupowych” dysponujących odpowiednim potencjałem rynkowym i fachowym co umożliwi poprzez grę rynkową wymuszenie na przedsiębiorstwach stosowania efektywniejszych technologii.
5. Dążyć do zasady, że za oświetlenie dróg płaci zarządca drogi a nie gmina, przez którą droga przebiega by wyeliminować sytuację płacenia przez gminy za oświetlenie dróg tranzytowych, wykorzystywanych przez mieszkańców gminy w stopniu minimalnym lub wręcz wcale.

Podstawowym mankamentem we współpracy gmin z PE jest brak w gminach kadry fachowców, którzy byliby w stanie opracowywać projekty efektywności energetycznej i być partnerem w negocjacjach z kadrami specjalistów PE. Należy rozważyć ewentualne powołanie takich zespołów na szczeblu samorządu województwa lub związków czy stowarzyszeń samorządów.

Doskonalenie zarządzania usługami publicznymi i rozwojem w jednostkach samorządu lokalnego

9. W drugim dniu warsztatów grupa zapoznawała się z modelem efektywnej gospodarki osadowej na terenie oczyszczalni ścieków w Słupsku. Pełną informację na ten temat zawarto w załączonej prezentacji dyrektora przedsiębiorstwa ----- załącznik nr 10.

Należy podkreślić, że zaprezentowane funkcjonowanie oczyszczalni, wykorzystanie potencjału do produkcji biogazu na potrzeby produkcji energii elektrycznej i ciepłej, a także system przetwarzania biomasy na użyteczne nawozy, można uznać za wzorcowe.

10. W trakcie dyskusji nad zaproponowanym uprzednio systemem ewidencjonowania danych do „Monitorowania jakości obsługi administracyjnej w obszarze efektywności energetycznej w r. 2010” (załącznik nr 11a) w oparciu o próby gmin zinwentaryzowania ilości spraw i ich zakresu nie wygenerowano jednoznacznego stanowiska, natomiast w oparciu o uwagi zaproponowano zdefiniowanie nowych wskaźników, które przedstawiono w załączniku nr 11b.

11. Proponuje się następne spotkanie w drugiej połowie lutego 2012 r.

Tematyka związana będzie z zależnością rozwiązań urbanistycznych i efektywnością energetyczną, w szczególności dotyczącej budownictwa rozproszonego. Moderator proponował, by w spotkaniu wzięli udział przedstawiciele biur/wydziałów/referatów planowania przestrzennego, których współpraca w tym obszarze jest niezbędna.

Miejsce spotkania dokładna data zostaną określone do końca br.

Moderator cyklu:

Zbigniew Michniowski

Październik 2011 r.